

ปัญหาและแนวทางเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม
ตามความตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มแม่น้ำโขง ค.ศ. 1995

นายจตุภูมิ ภูมิบุญชู

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

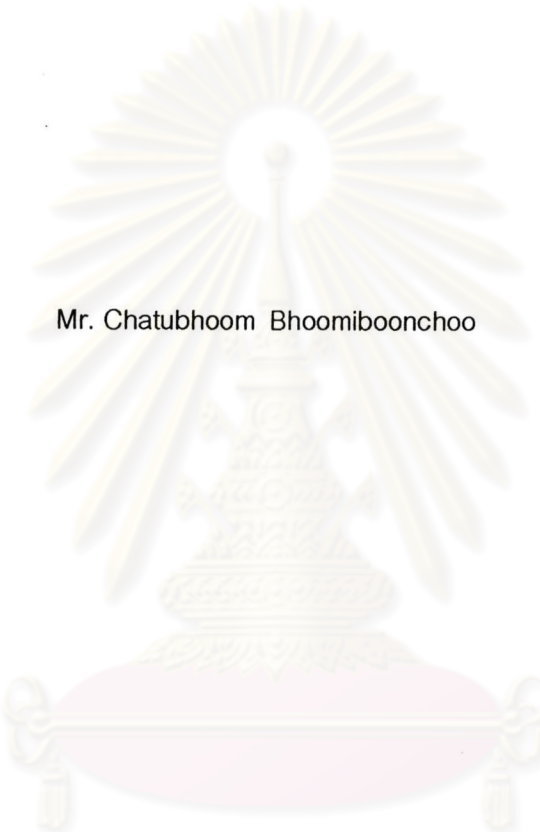
ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2256 -7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

120826217

PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE REASONABLE AND EQUITABLE UTILIZATION OF
WATER AND THE AGREEMENT ON THE COOPERATION
FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE MEKONG RIVER BASIN 1995

Mr. Chatubhoom Bhooniboonchoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2256-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาและแนวทางเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม
ตามความตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มแม่น้ำโขง
ค.ศ. 1995

โดย

นายจตุภูมิ ภูมิบุญชู

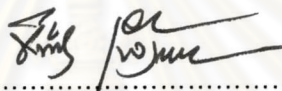
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ุ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ประชุม ไชมฉาย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ชัยยุทธ สุขศิริ)

นายจตุภูมิ ภูมิบุญชู : ปัญหาและแนวทางเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมตามความตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของลุ่มแม่น้ำโขง ค.ศ. 1995. (PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE REASONABLE AND EQUITABLE UTILIZATION OF WATER AND THE AGREEMENT ON THE COOPERATION FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE MEKONG RIVER BASIN 1995) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์, 348 หน้า. ISBN 974-17-2256 -7.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาปัญหาการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขงและแนวทางในการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมตามความตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของลุ่มแม่น้ำโขงค.ศ. 1995 ในการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขงที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในอนาคตได้แก่ ผลประโยชน์ในการใช้น้ำที่แตกต่างกันของรัฐริมน้ำ และการที่ความตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของลุ่มแม่น้ำโขง ค.ศ. 1995 นั้น ไม่ได้กำหนดปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาถึงสิทธิการใช้น้ำอย่างเป็นธรรมของรัฐริมน้ำแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจน

2. กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการใช้น้ำแม่น้ำระหว่างประเทศนั้นกำหนดให้รัฐริมน้ำทุกรัฐมีสิทธิใช้น้ำในแม่น้ำระหว่างประเทศที่อยู่ภายในดินแดนของตนอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม แต่เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศไม่สามารถกำหนดได้ว่าการใช้น้ำอย่างไรและในปริมาณเท่าใดจึงจะเป็นการใช้น้ำที่สมเหตุสมผลและเป็นธรรม จึงได้กำหนดปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาไว้ โดยปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาในแม่น้ำแต่ละแห่งจะต่างกันไปตามลักษณะพิเศษของแม่น้ำแต่ละแห่ง และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมของรัฐริมน้ำแต่ละรัฐ รัฐริมน้ำในภูมิภาคต่างๆจึงได้มีการจัดทำความตกลงเกี่ยวกับการใช้น้ำขึ้น

3. การที่ความตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของลุ่มแม่น้ำโขง ค.ศ. 1995 มิได้กำหนดปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาถึงการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมของรัฐภาคีแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจน ดังที่เคยปรากฏในตราสารระหว่างประเทศเกี่ยวกับการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขงที่มีมาก่อนหน้านี้ เนื่องจากความตกลงฉบับนี้ได้กำหนดกระบวนการก่อนการใช้น้ำซึ่งเปิดโอกาสให้รัฐภาคีเข้าสู่การเจรจาและสามารถยกปัจจัยต่างๆขึ้นพิจารณาได้หลากหลายกว่าการที่จะกำหนดปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาไว้อย่างตายตัวในความตกลง อันทำให้ความตกลงฉบับนี้มีความยืดหยุ่นสูง แต่ก็อาจก่อให้เกิดข้อขัดข้องได้เนื่องจากรัฐแต่ละรัฐอาจจะหาข้อยุติไม่ได้ว่าจะใช้ปัจจัยใดในการพิจารณา

ดังนั้นจึงควรนำเอาปัจจัยหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาถึงความเป็นธรรมในการใช้น้ำที่ปรากฏในงานประมวลกฎหมายระหว่างประเทศมาใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณาถึงสิทธิการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมของรัฐภาคีต่อไป

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2545.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4286063034 : MAJOR LAW

KEY WORD: INTERNATIONAL LAW / EQUITABLE AND REASONABLE UTILIZATION OF WATER / INTERNATIONAL WATERCOURSE / MEKONG RIVER BASIN / MEKONG RIVER COMMISSION

CHATUBHOOM BHOOMIBOONCHOO : PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE REASONABLE AND EQUITABLE UTILIZATION OF WATER AND THE AGREEMENT ON THE COOPERATION FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE MEKONG RIVER BASIN 1995. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.DR. CHUMPHORN PACHUSANOND, 348 pp. ISBN 974-17-2256-7.

This thesis intends to study the problems on equitable and reasonable utilization of water in the Mekong Basin under the Agreement on the Cooperation for the Sustainable Development of the Mekong River Basin of 1995. The following issues have come to my perception.

1. Water utilization in the Mekong basin may lead to conflicts of interest in the future i.e. the Agreement on the Cooperation for the Sustainable Development of the Mekong River Basin of 1995 does not specify the factors in determining the right to use water equitably by riparian states in a clear and concise manner.

2. According to international law, riparian states has right to use water in any international river on reasonable and equitable basis as long as it is done within its boundary. But international law remains silent on the scale and the volume of water utilization. It only simply ascertain determination factors for equitable and reasonable utilization of water as basis for negotiation among riparian states concerned. But these factors are diverse, depended on geographical, economical and political circumstances of each international river.

3. Under the 1995 Mekong agreement, the term of reasonable and equitable utilization have not been clearly spelled out. However, this agreement set forth the process of water utilization in the Mekong River System by notification and prior consultation and making specific agreement. However, factors for equitable and reasonable for water utilization enter into process and adopted by riparian states as guidance for determination.

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Field of study.....Laws.....

Academic year.....2002.....

Student's signature.....
Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ผู้เขียนจะได้กล่าวต่อไปนี้ กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์.ดร.ชุมพร ปัจจุบันานนท์ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ โฉมฉายเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแบบฉบับของความเป็น"ครู"ที่แท้จริง กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตราภรณ์ แห่งคณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านอาจารย์ ชัยยุทธ ศรีสุข แห่งภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อดีตผู้อำนวยการโปรแกรมการใช้น้ำแห่งคณะกรรมการแม่น้ำโขง) ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำ ความเห็น ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตลอดการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณบุคคลผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ ท่าน ดร.ประเทศ สุตบุตร อดีตอธิบดีกรมส่งเสริมพลังงาน, ศ. ดร.เขียน ธีระวิทย์ และดร.ชิงชัย หาญเจนรักษ์, คุณอดิศร เสมอแย้ม แห่งสถาบันเอเชียศึกษา,รศ. พิชัยศักดิ์ หรยางกูร, ดร.กฤต ไกรจิตติ, อาจารย์ ดร.พรชัย ด้านวิวัฒน์, สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประจำประเทศไทย, Dr. Le Huu Ti แห่งUNDP ประจำประเทศไทย, อาจารย์วิรัช ศรีรัตน์ แห่งคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, คุณดุลยธรรม ธรรมวงศ์แห่งห้องสมุดEscapประจำประเทศไทย, Mr.Tith Touch แห่ง Mekong Documentation Center พนมเปญ ,คุณบุรฉัตร บัวสุวรรณ, คุณนิรัช ภูริพันธ์ภิญโญ แห่งกรมทรัพยากรน้ำ, คุณรุ่งกานต์ จารุศิริพิพัฒน์ WNA for Thai National Mekong Committee WUP Unit,บรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,บรรณารักษ์ประจำศูนย์วิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บรรณารักษ์ประจำศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย,บรรณารักษ์ประจำห้องสมุดสัญญาธรรมศักดิ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,คุณศิริวดี งามวิเศษชัยกุล, คุณพงษ์ธร เศรษฐสุวรรณ, คุณณัฐพล เย็นสมุทร เพื่อนๆ พี่ๆน้องๆ และบุคคลที่ไม่ได้ออกนามไว้ ณ ที่นี้ ทุกๆท่าน

ท้ายสุดผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและพี่ทั้งสองของผู้เขียนเป็นอย่างสูงที่คอยเป็นกำลังใจและผลักดันให้ผู้เขียนจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
บทที่ 1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2. ลักษณะของแม่น้ำโขง สภาพของประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง และปัญหาการใช้น้ำในกลุ่มแม่น้ำโขง.....	6
2.1 ลักษณะทางกายภาพและภูมิศาสตร์ของแม่น้ำโขง.....	8
2.2 อุทกวิทยาและระบบนิเวศของกลุ่มแม่น้ำโขง.....	17
2.3 การใช้น้ำในปัจจุบันของประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง.....	21
2.3.1. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน.....	26
2.3.2. สหภาพพม่า.....	31
2.3.3. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	33
2.3.4. ประเทศไทย.....	37
2.3.5. ประเทศกัมพูชา.....	40
2.3.6. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2.4	สภาพการเมื่อระหว่างประเทศภายในลุ่มแม่น้ำโขงกับการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขง..	45
2.5	ปัญหาการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขง.....	51
2.5.1	ปัญหาการใช้น้ำอันเนื่องมาจากลักษณะทางธรรมชาติของแม่น้ำโขง.....	51
2.5.2	การไม่เข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลงเกี่ยวกับการใช้น้ำในแม่น้ำโขง ของรัฐต้นน้ำ.....	51
2.5.3	การขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมและปัญหาสิ่งแวดล้อม ในลุ่มแม่น้ำโขง.....	52
2.5.4	ปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขง.....	53
2.5.5	ความขัดแย้งทางการเมืองภายในภูมิภาค.....	53
2.5.6	ลักษณะการใช้น้ำที่ต่างกันของประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง.....	54
บทที่ 3	การใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....	56
3.1	แนวคิด และพัฒนาการของการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม ตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....	58
3.1.1	แนวคิดของหลักการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม.....	58
3.1.2	สถานะทางกฎหมายของหลักการใช้น้ำอย่างเป็นธรรม.....	69
3.2	ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาถึงการใช้น้ำอย่างเป็นธรรม.....	82
3.2.1	ปัจจัยทางภูมิศาสตร์, อุทกศาสตร์ และลักษณะทางธรรมชาติ.....	86
ก.	ขนาดของพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งอยู่ในดินแดนรัฐริมน้ำแต่ละรัฐ.....	88
ข.	ปริมาณน้ำจากแต่ละประเทศที่ไหลลงสู่แม่น้ำ.....	91
ค.	ความยาวของลำน้ำระหว่างประเทศในดินแดนของรัฐริมน้ำแต่ละรัฐ.....	94
3.2.2	ปัจจัยเกี่ยวกับความจำเป็นทางสังคมและเศรษฐกิจ ของรัฐริมน้ำแต่ละรัฐ.....	100
ก.	การพิจารณาถึงพื้นที่ความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม ในรัฐริมน้ำแต่ละรัฐ.....	102
ข.	จำนวนประชากรที่พึ่งพาน้ำจากแม่น้ำ.....	104
ค.	พื้นที่ชลประทานและพื้นที่ที่สามารถทำการชลประทานได้.....	106
ง.	ขอบเขตของเศรษฐกิจของรัฐที่ขึ้นอยู่กับแม่น้ำ.....	108

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

จ. ทางเลือกในการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างอื่นที่มีอยู่.....	110
ฉ. ทางเลือกอื่นที่ตอบสนองความต้องการของรัฐได้นอกจากการใช้น้ำ.....	113
3.2.3 การใช้น้ำที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันในแต่ละรัฐ.....	118
ก. ความหมายของการใช้น้ำในปัจจุบัน.....	119
ข. ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาถึงการใช้น้ำในปัจจุบัน.....	120
3.2.4 ประสิทธิภาพของการใช้น้ำ.....	131
ก. การนำปัจจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้น้ำมาพิจารณาในการแบ่งน้ำ.....	133
ข. การนำปัจจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ในกระบวนการ ปรับการใช้น้ำให้เกิดความเป็นธรรม.....	140
3.2.5 ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมต่อรัฐริมน้ำอื่นๆ.....	147
3.2.6 ปัจจัยอื่น.....	153
ก. ธรรมเนียมปฏิบัติการใช้ของน้ำของคนในพื้นที่.....	153
3.3 แนวทางในการพิจารณาปัจจัยและพฤติกรรมต่างๆ.....	156
3.3.1 การพิจารณาถึงความจำเป็นที่แตกต่างกันของรัฐทั้งหลาย.....	158
3.4 กระบวนการในการใช้น้ำอย่างเป็นธรรมและการระงับข้อพิพาท.....	168
3.4.1 หน้าที่ในการให้ความร่วมมือ.....	169
3.4.2 หน้าที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร.....	171
3.4.3 หน้าที่ในการบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการดำเนินโครงการ.....	173
3.4.4 หน้าที่ในการปรึกษาหารือ.....	176
3.4.5 การระงับข้อพิพาท.....	180
3.5 การจัดการน้ำในแม่น้ำระหว่างประเทศในปัจจุบัน.....	183
3.5.1 Global Allocation.....	183
3.5.2 Project Allocation.....	184
3.5.3 Integrated Basin Plan Allocation.....	185

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

3.6 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บังคับหลักการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผล และเป็นธรรม.....	185
บทที่ 4 การใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม ตามความตกลงความร่วมมือเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มแม่น้ำโขง ค.ศ. 1995.....	196
4.1 สาระสำคัญของความตกลง.....	199
4.1.1. กำหนดกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนา พื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง.....	199
4.1.2. กำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการใช้น้ำของรัฐภาคีในแม่น้ำโขง.....	201
4.1.2.1. หลักการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขง.....	201
ก. หลักความร่วมมือ.....	201
ข. หลักการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม.....	203
ค. หลักการรักษาระดับน้ำในแม่น้ำโขง.....	204
ง. หลักการไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐอื่น.....	207
จ. หลักการป้องกันสภาพแวดล้อมและความสมดุลทางนิเวศวิทยา... ..	209
ฉ. หลักเสรีภาพในการเดินเรือในแม่น้ำโขง.....	209
4.1.2.2. กระบวนการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขง.....	211
(1) กระบวนการก่อนการใช้น้ำ.....	212
ก. หน้าที่ในการการบอกกล่าว.....	214
ข. หน้าที่ในการปรึกษาหารือ.....	217
ค. หน้าที่ในการจัดทำข้อตกลงเฉพาะ.....	221
(2) กระบวนการปรึกษาหารือในกรณีฉุกเฉิน.....	226
(3) กระบวนการตรวจสอบการใช้น้ำ.....	229
4.1.3. จัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการประสานงานระหว่างระหว่างรัฐภาคี.....	231
ก. องค์ประกอบของคณะกรรมการ.....	231
ข. การดำเนินงานของคณะกรรมการ.....	235
ค. การระงับข้อพิพาทตามความตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนของกลุ่มแม่น้ำโขง.....	239
4.2. การใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมในลุ่มแม่น้ำโขง.....	243

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

4.2.1 . ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาถึงความเป็นธรรมในการใช้น้ำ ในกลุ่มแม่น้ำโขง.....	251
4.3. การใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมและกระบวนการใช้น้ำในกลุ่มแม่น้ำโขง.	262
4.4.ปัญหาและอุปสรรคในการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมในกลุ่มแม่น้ำโขง..	268
4.4.1. ปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติ.....	268
4.4.2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง.....	268
4.4.3. การไม่เข้าร่วมความตกลงของรัฐต้นน้ำ.....	269
 บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	271
5.1 บทสรุป.....	271
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	276
 รายการอ้างอิง.....	284
ภาคผนวก.....	291
ภาคผนวก ก. United Nations Convention on the law of the Non-navigational uses of international watercourse.....	292
ภาคผนวก ข. Helsinki Rules on the use of the water of the international rivers 1966.....	308
ภาคผนวก ค. Agreement on the Cooperation for the sustainable development of the Mekong River Basin 1995.....	315
ภาคผนวก ง. Procedures for Data and Information Exchange and Sharing.....	326
ภาคผนวก จ. Preliminary Procedures for Notification, Prior Consultation and Agreement	331
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	348

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1. ทรัพยากรน้ำในลุ่มแม่น้ำโขง.....	17
2. ศักยภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าของประเทศต่างๆในลุ่มแม่น้ำโขง.....	23
3. ลักษณะการใช้น้ำจากแม่น้ำโขงที่สำคัญของประเทศต่างๆ ในลุ่มแม่น้ำโขง.....	25
4. โครงการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ในมณฑลยูนนานประเทศจีน.....	31
5. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในลุ่มแม่น้ำโขงของพม่า.....	33
6. โครงการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ในประเทศลาว.....	35
7. รายชื่อเขื่อนพลังงานไฟฟ้าในลุ่มแม่น้ำโขงของประเทศไทย.....	39
8. โครงการก่อสร้างเขื่อนในประเทศกัมพูชา.....	43
9. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในลุ่มแม่น้ำโขงของเวียดนาม.....	45
10. ผลประโยชน์จากการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขงของแต่ละประเทศ.....	54
11. ปัจจัยที่ถูกใช้ในการพิจารณาในคดีต่างๆ.....	193
12. ลักษณะการใช้น้ำและหน้าที่ก่อนการใช้น้ำ.....	206
13. ปัจจัยที่ควรนำมาใช้ในการพิจารณาถึงการใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมของ รัฐริมน้ำในลุ่มน้ำโขง.....	223 254
14. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆและประเทศในลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง.....	256

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

1. Mekong river basin.....	7
2. Area in Mekong river basin.....	16
3. การไหลของแม่น้ำโขงในเวลาปกติ.....	18
4. การไหลของแม่น้ำโขงในฤดูน้ำหลาก.....	18
5. การไหลของแม่น้ำโขงในฤดูแล้ง.....	19
6. โครงสร้างภายในสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง.....	234
7. หน่วยงานของคณะกรรมการแม่น้ำโขง.....	235

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย